

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, KEDD 1923. február 6.

36. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben

TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt

Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lalbach-palota)

A gyilkos demagógia

Az események tanulsága független a cselekvés színhelyétől s független az általa előidéztet közvetlen hatástól is. Tömegeket megmozdító katasztrófák mulhatnak el anélkül, hogy a tapasztalatok birtokállományát gazdagítanák s magános életsorsok tanulságai válhatnak az emberiség közkincsévé.

Azok a revolverlövéssek, amelyek a bolgár miniszterelnök életét fenyegették meg, nemcsak egy bírói tárgyalás számára nyújtanak feladatot. A demagógia és a megfontoltság ütköznek össze Bulgária csatazajtól és revolverlövéséktől hangos politikai harcmezén s ennek az összeütközésnek egy eltévedt golyója furta keresztül a miniszterelnök autóját. Sztambulinszki az ekeszarva mellől került a börtönbe s a börtönből a miniszterelnök székébe. A háború ellenére, a béke kéregetése s a bolgár kiscgazdák tömegeinek támogatása adta kezébe a hatalmat. Ezt a hatalmat kiméletlenül és szívós tervszerűséggel kezeli. Parasztdiktatúrát valószínűleg meg, osztályuralomnak vetette meg alapját, hadat üzent a városoknak s az intellektueleknek, állandó harcban van a munkásokkal egy felől s a nacionalistákkal más felől, börtönbe záratta a hadibűnösök mellé politikai ellenfeleit is, a kommunisták mellé a progresszív polgárokat is, most a szobranje felosztásának gondolatával foglalkozik, hogy a parlamentarizmus romjain építse ki diktatúrájának végleges berendezését, mindez valóban kéréletlenül nyílt és egyenes vonalú irányt jelent a politika labirintusában. A golyót azok szánták neki, akik a békeszerződés konzekvenciájának levonásában a nemzeti ügy elárulását látták.

A politika jelenségei gyakori megisméltődéssel mutatnak ehhez hasonló példákat. Aki gyakorlati politikát akar folytatni, aki a tömegek támogatásával akarja céljait elérni, aki a legtisztább önzetlenséggel a legnemesebb gondolatok predikátorául szegődik, annak is számba kell vennie, hogy minden mondatát, minden gesztusát, minden cselekedetét, hogy feszítheti keresztre, hogy tördelheti kerékbe, hogy ültetheti szégyenkalodába a demagógia. A tömeg kritikátlan s valami szerencsétlen ösztönösség mindig a végletek felé hajtja. Nagy hangzavarból csak a legélesebb rikácsolást hallja, mozgólétekből csak a legjobban ágáló látja s könnyebben hisz azoknak a kijelentéseknek, amelyeket az uszító indulat fűt, mint amelyeket a megfontolt értelem mélyít el. Pedig a politikus nem árulhatja

el terveit, nem játszhatik nyitott kártyákkal. Meg kell alkudnia a helyzetekkel, meg kell alkudnia a rendelkezésre álló erővel s meg kell alkudnia a szembenálló hatalommal s ezalatt megalkuvás nélkül kell hirdetnie megalkuvás nélküli programját. A politika lombikjában kell ki főznie terveit s a tömegek, akár mögötte állanak akár vele szemben, csak a lombik fölszálló gőzét látják.

A demagógiai ártása ellen nem adpáncélt a tisztaság s nem vértézföl az önzetlenség. A demagógia harci eszköze a rágalom, a tömegek értesületlenségének gonoszul számító kihasználása. A tömeg mindig hajlik a jelszavakra s arra, hogy megfontolás nélkül higgyen a jól hangzó jelszavaknak. A lelkiismeretlenség a jelszavak csóvját dobja a tömegek közé s elkezdődik üvöltöni: „eladták a magyarságot a kormánynak“, vagy: „a magyarság a kormány főformáját támogatja“, vagy: „a zsi-

dók megmérgezik a kutakat“ — valami mindig tapad! — a leghitlenebb uszításból is marad a lélek fenekén parázsló gyanu, melyet a kételkedés első rezzenése lángra lobbant. Vanak katózai a demagógiának, akik letépték magukról a lelkiismeret fékjeit, akik meg tudják magukat őrizni a becsület és tisztesség kötelezettségeinek befolyása alól, akiket nem feszélyez a morál s akik levetették magukról a közérdek jármát, amibe minden igaz férfi önként hajtja bele fejét. Ezek a demagógok a tömegek hiszékenységét használják ki, a politikuskok ki nem mondott szavaiból fonnak hurkot a nyaka közé s a föl nem tárt indokokkal gáncsoltják el a leghasznosabb cselekvést és legjobb szándéku elhatározást. Sztambulinszki utján ott leselkednek az orgyilkosok. Az önzetlenség és tisztaság útjait is a becsület komitácijainak fegyverei szegélyezik.

Miniszterek kortesuton

Bomlik a muzulmánok Spahó csoportja — Nacionalisták zavargása a horvát tengerparton — A belpolitika hírei

Zsupanics tárcanélküli miniszter visszatért szlovéniai agitációs utjáról és Pasics miniszterelnöknek hosszasan referált propagandájának eredményeiről.

Varvarinban nagy radikálistárpárti népgyűlés volt, amelyen Popovics Velja miniszterelnökségi kabinetfőnököt a moravai kerület listavezetőjévé egyhangulag megválasztották.

Proticsnak ellenjelöltet állítanak Krusevácon a hivatalos radikálisok

Krusevácról jelentik: A radikálistárpárt, amely eddig a kruseváci kerületben nem csinált nehézségeket Protics akciójának és nem bontotta meg az ottani radikálistárpárt egységét, végül mégis elállott ettől az elvétől. A hivatalos radikálistárpárt önállóan vesz részt a választásokon. Listavezetőül Jelicsics Bózsót választották meg.

Miniszterek kortesutja

Mitrovicáról jelentik: Sztojadinovics Milán pénzügyminisztert helyettesként jelölték.

Belacrkván a radikálistárpárt vasárnapi gyűlésén a gyűlésen jelen volt Sztojadinovics pénzügyminisztert egyhangulag járási jelöltté kiáltotta ki.

Szarajevóból jelentik: Szokics erdő- és bányügyi miniszter Szarajevóba érkezett. Azonnal érintkezésbe lépett választóival és több választógyűlésen beszédet tartott.

A klerikálisok jelölése

Zagrebból jelentik: A napokban tartják meg Zagrebben a kleriká-

lis párt kongresszust, amelyen a párt jelöléseit fogják megejteni az ország egész területére.

Eddig már a következő listavezetői jelölésekben egyeztek meg a klerikálisok: Szerém-megye: dr. Simrák Jankó, Varasd-megye: Dzelics Velimir, Belovár-megye: Birics Stepan, aki ezenkívül még a zagrebi és sibeniki kerületben is listavezető lesz, Szubotica: Rajcsics B. Iáz, Sombor: Evelovics Ivó, Split: Dulibics Ante és Mosztár: dr. Rebics M.

Belső harcok a Spaho-pártban

Szarajevóból jelentik: A tvorniki kerületben Spaho pártjában nagy nyugtalanság és elégedetlenség uralkodik a pártvezetőséggel szemben. Az elégedetlenség főoka az, hogy a pártvezetőség egy cigányt is felvett a kerület jelölt-listájára, ami a választók között nagy visszatetszést szült. Mozgalom indult meg egy ellenlista felállítására is.

Véres nacionalista tüntetés Cirkvenicán

Beogradból jelentik: Cirkvenicán a nacionalisták megtámadták a horvát blokk egy gyűlését és szétverték azt. Tizenkét ember súlyosan megsebesült. Ebben a kerületben a demokraták listavezetője Pribiscevics Milán volt ezredes, volt képviselő. Az ő megválasztása érdekében lépnek föl véres terrortal a nacionalista ifjak. Az utóbbi napok óta a horvát tengerpart egyes helyein egyre

hevesebbé válik a választási agitáció. Egymást érik a választási gyűlések és ezek az összejövetelek rendszerint kisebb-nagyobb incidensekkel végződnek. A most történt legutóbbi véres eset erősen megbolygatta az amugy is izgatott kedélyeket.

A liberális és haladó-pártok együttes akciója

Beogradból jelentik: Vasárnap a haladó (naprednyak) párt ülést tartott, amelyen beszámoltak a liberális párttal kötött választási egyezményről. Beograd városában és kerületében együttes listával vesz részt a két párt. Beograd városában Garasamin dr. haladópartí lesz a listavezető és az egyik járási jelölt is haladópartí lesz. A beogradi kerületben a listavezetői helyet a liberálisoknak engedték át, míg a járási jelöltek fele haladópartí lesz. Az ülésen bizottságot választottak a Videlo című pártlap életrekeltésére.

A liberálistárpárt szintén ülést tartott, amelyen jóváhagyták a paktumot.

A bácskai alispán nyugdíjazásának ügye a beogradi sajtóban

A beogradi „Pravda“ vasárnapi számában hosszabb cikkben foglalkozik dr. Radics Lázár sombori alispán nyugdíjazásával. A lap szerint Vujcsics miniszter az alispán nyugdíjazásával súlyosan és méltatlanul megsértette az ország leggazdagabb és leghaladottabb megyéjét, a Bácskát. Ugyanis december végén a megyei közgyűlés épen egy radikális vezérember, Vujcsics János sztapári lelkesedéssel elhatározta, hogy felkéri a belügyminisztert, hogy a kormányváltozás dacára tartsa meg állásában Radics alispánt, aki mint közigazgatási tisztviselő az egész közgyűlés osztatlan bizalmát élvezte.

A miniszter azonban, folytatja a Pravda, nem respektálja saját pártjának főelvét, az önkormányzati elvet, mikor az egész közgyűlés akaratával szemben, tisztán uralmi számításhoz elcsap ilyen kiváló tisztviselőt. A radikálisok a pártérdeket az önkormányzati elv elé helyezik s ilyen erőszakos eljárással csak saját gyengeségüket bizonyítják.

Reméli a Pravda, hogy a következő kormány rehabilitálni fogja Radics drt és képességeihez és érdemeihez méltó állásba fogja juttatni.

A beogradi lap cikke azért is nagyobb figyelmet érdemel, mert az alispán változás által keltett izgalom még mindig nem ülték el a sombori megyeházán és általában egész Bácskában.

Megkerültek a vasuti tolvajok

Három vasutast adott át a rendőrség az ügyészségnek

Legutóbb már beszámoltunk azokról az újabb ismét elszaporodott vasuti tolvajlásokról és vagon-feltörésekről, amelyek a suboticei pályaudvaron a legutolsó hetekben történtek. A rendőrség azonnal megindult erélyes nyomozása már eredményre vezetett és Miladinovics rendőrkapitánynak sikerült a tolvajlások tetteseit kézrekeríteni.

A rendőrség letartóztatta Komáromi Imre, Bisztrics Obrad és Kovacsics András suboticei vasutasokat, akik rendszeresen fosztogatták a vagonokat, míg a tolvajszövetkezet feje, Tatalovics Marko még szökésben van. A vasuti tolvajok rengeteg árut loptak el az utolsó hetekben, különösen sok bört, szövetet, cukrot és lisztet, de ezenfelül más árut is rendszeresen lopkodtak. A nagyértékű árutak azután Petrovo-szelón adták el, azonban azok megkerültek és a rendőrség részben már ki is adta őket a megkárosított kereskedőknek.

A rendőrség a három letartóztatott vasutast hétfőn már átadta az ügyészségnek.

A rendőrfőkapitányok harca a kormány előtt

Plotikoszits főispán beogradi tárgyalásai

Több fontos városi ügy elintézése céljából Plotikoszits András dr. főispán-polgármester hétfőn reggel Beogradba utazott, hogy ott egyrézert jelentést tegyen a kormánynak gyors elintézését kívánó ügyekben, másrészt intervenszióján néhány már régebben huzódó városi ügy jóváhagyása érdekében.

A főispán beogradi utazása összefüggésben van a suboticei rendőrségen néhány hét óta folyó személyi harc is. A rendőrfőkapitány és helyettese között folyó harc ma olyan stádiumban van

már, hogy lehetetlennek látszik a rendőrség két vezetőjének együttműködése. A rendőrség fegyelmének megvédése érdekében tehát sürgősen szükséges ennek az ügynek rendezése. Elsősorban ezt célozza a főispán beogradi utazása.

Plotikoszits főispán a legutolsó napokban részletesen meghallgatta úgy Karakasevics Gábor rendőrfőkapitány, mint Palmar Kálmán főkapitány helyettes jelentéseit és ezeknek alapján re-

ferál a belügyminiszteriumban a rendőrségen folyó személyi harcról.

Több más ügyben is közbenjár Beogradban Plotikoszits főispán. Elsősorban rendezni kívánják a pénzügyi tanácsosi állás betöltésének kérdését. A városi takarékpénztár szervezési munkája már teljesen elkészült és megnyitását nagyrészt az hátráltatja még, hogy igazgatóját, Lepedát Illés pénzügyi tanácsost még nem mentették föl állásától.

A bunyevác-Protics-párt megegyezése előtt

A bunyevác-sokac-pártban hajlandóság van a Proticsékkal való választási együttműködésre

A bunyevác-sokac párt tárgyalásai a radikálispárttal egy választási kompromisszumra vonatkozólag, a mint ismeretes eredménytelenek maradtak. A radikálispártnak különösen a bunyevác gazda-csoportja idegenkedett a bunyevác-sokac párttal való megegyezéstől, viszont a bunyevác-sokac pártban is sokan voltak olyanok, akik nem akartak a radikálisokkal való együttműködésről tudni.

Abunyevácok politikai orientációja azonban most lényegesen fordulat előtt áll. A »Bácsme gyei Napló« hétfő déli számában közölte már a Subotican tartózkodó Ivanics Momesillo Protics-párti képviselőnek nyilatkozatát, amelyben kijelentette, hogy a Magyar Párt és a bunyevác-sokac párt vezetőségével kíván tárgyalásokba bocsátkozni választási kompromisszum megkötése céljából.

A kilátások szerint a bunyevác-sokac párttal folytatandó tárgyalások sikerrel kecsegtetnek. Az eredményről ugyan ma korai volna beszélni, mert eddig még sem kezdődtek a hivatalos tárgyalások, azonban beavatott helyről vett információink szerint a bunyevác-sokac pártban olyan komoly a hajlandóság a Protics-párttal való együttműködésre, hogy a két párt közötti választási kompromisszum bizonyosra vehető.

A bunyevác-sokac párt eddigi tar-

tózkodó magatartása, amelynek folytán még a jelölésekre vonatkozó intézkedéseket sem tette meg a párt, részben azzal magyarázható, hogy a párt már régebben azzal a tervvel foglalkozik, hogy valamelyik más ellenzéki párttal kooperáljon. A Protics-párt különválása óta pedig mindinkább megerősödött a bunyevácoknál az a kívánság, amelyik a Protics-párttal való kompromisszumot akarja.

A pártban ugyan még mindig vannak olyanok is, akik önálló listával akarnak a választásokba menni, azonban a legutóbbi események, a melyeknek következtében a párt tagjai közül többen csatlakoztak a radikális párthoz, arra a belátásra készítetik a párt vezetőségét, hogy a leghelyesebb, ha választási kompromisszumra lép a Protics-párttal.

Sok függ még természetesen attól, hogy miképpen sikerül az együttműködés feltételeiben megegyeznie a két pártnak, azonban a bunyevácokban meg van arra is a hajlandóság, hogy a listavezető helyét átengedjék a Protics-párt jelöltjének, ha ezzel szemben a járási jelöltek a bunyevác-sokac párt tagjaiból kerülnek ki.

A suboticei radikálispártban meglehetősen idegenkedéssel fogadják a bunyevácok és a Protics-párt között meginduló tárgyalásokat, mert a radikálisok tartanak attól, hogy egy

ilyen választási kompromisszum árthatna a radikálispárt választási esélyeinek.

Amint értesülünk a bunyevác-sokac- és a Protics-párt közötti tárgyalások rövidesen kilépnek a nem kötelező megbeszélések keretéből s néhány napon belül eldől, hogy csakugyan létrejön-e ez a megegyezés.

Elfogták a topolai rablókat

Tyuklopáson rajtavesztettek a nagystilű betörők

Néhány hét előtt hírt adtunk arról a két vakmerő rablásról, amelyet Topolán Lőrincz József juhásznál és Szokolai Gergely kereskedőnél követtek el revolveres banditák. Az esti szürkületben két idegen állított be előbb Lőrincz, azután Szokolai házába, revolvert fogtak a háznép, mindkét helyen pénzt és értéktárgyakat szedtek össze, s elmenekültek.

Február 1-én újabb betöréses lopás történt Topolán. Varga István gazdálkodó házáat fosztották ki, a honnan többek közt negyven pár tyukot loptak el. A nyomozás kiderítette, hogy a betörést Mernyák Péter az unokaöccsével, Mernyák Pál kulai lakossal együtt követte el, Mernyák Péternél tartott házkutatás alkalmával meg is találták a lopott tyukokat. Letartóztatta a csendőrség Mernyák Pált is, aki huszonhárom éves, nős, családos ember. A csendőrség megállapította, hogy Mernyák már régebben követett el betöréses lopást. Kulán egy ékszerész-üzletet fosztott ki. Ezért le is volt tartóztatva, sikerült azonban a fogházból megszöknie s azóta bujdosott.

Mernyák Pál a vallatás során beismerte, hogy a Lőrincz és a Szokolai házában is ő követte el a rablásokat. Mernyák anyjánál meg is találták elrejtve Szokolai két aranyóráját, a többi lopott tárgyakat az országza család már értékesítette.

Mernyák Pált bekísérték a suboticei ügyészség fogházába.

A temetés

Irla: Balázs Sándor

I.

Hidőgen szikrázott a téli nap az utca kövén és Mihály éppen arra gondolt, hogy milyen jó lesz egyet sétálni a friss levegőben, amikor a cseléd sürgőnyt hozott be. Kalocsáról jött, nézzük csak. Mihály nyugodtan tépte fel, biztosan Gábor akar valamit, de mikor belenézett, hirtelen elsötétült a szeme előtt a papiros. Mi ez... mit... hogy Gábor... az nem lehet. Ujra meg újra elővasta s a keze közben erősen reszketett. A sürgönyben ez volt: Gáborot operálták remény kevés jőjj azonnal. Jolán.

Mihály megszédült, a falhoz kellett támaszkodnia. Gábor!... Az lehetetlen! Mi baja volt? Az a vasgyuró! Megoperálták és most meghal már meg is halt, mert az a »remény kevés« nyilván annyit jelent, mindenki ismeri már a sürgönystílust.

Gyorsan összehajolt és kocsit rendelt, még a déli vonatot elérheti. De akármit csinált, csak egy gondolat zakatolt az agyában, akkor is, mikor jegyet váltott s a pénztáros mogorva arcába nézett, vagy mikor beült a kupéba s a hordárt kifizette: meghalni Gábornak, aki az életet úgy szerette s akit az élet is annyira szeretett — micsoda retentő dolog! Még neki is az, hát még Gábornak, hogy fájhatott itthagyni mindent, a szép kis feleségét, ezt az egész kőmész drága, egyetlen földi életet.

Kjénezt az ablakon s ahogy a havas tájak csillogtak szeme előtt, a sok-sok emlék felrajzolt a múltból és a vonattal együtt vágatott, kísért: Testvére volt

neki Gábor, egy évvel idősebb csak, mint ő és gyermekkoruktól fogva együtt birkóztak, tanultak, tánciskoláztak, együtt kísérték ki az apjukat, anyjukat a temetőbe és ha azóta, hogy megemberesedtek, el is szakadtak egymástól, azért valahogy mindegyikük maga mellett érezte a másikat és most tessék.

Mihálynak keserű könny égette a torokát és vad düh fojtogatta. Valami súlyos és nagy szót szeretett volna kiáltani, az öklével betörni az üveget s az eget fölverni átkaival. De aztán lassan, ahogy az idő telt, csöndesedett fájdalom és haragja. Az utasok beszélgetése kizökkentette bus gondolatai közül, kezdett már a tájra is figyelni és azon kapja magát, hogy egy messze kutágon elmosolyodott, mert olyan volt az, mint egy óriás csősz, ahogy gyerekek rajzolnak, botjára — a kut gémjére — támaszkodva. És amit eddig tagadott, most ébredezett benne a remény is, hogy hátha — hátha mégis, történt már ilyen csoda és Gábornak vasból van a szervezete. Mikor pedig megezte a magával hozott ennyivalót és utána rágyújtott egy szivarra, majdnem azt lehet mondani, jókedve lett. Próbálta ugyan többször összeráncolni a homlokát és visszakomolyodni az első döbbenetbe, de ez többé nem sikerült teljesen. Ugy érezte, de egész határozottan, hogy minden jóra fordul és Gábor újra egészséges lesz.

Csak amikor megérkezett Kalocsára és ott sápadt arcok és könnytől bágyadt szemek fogadták, tudta meg, hogy hiába remélt. Gábor már akkor halott volt, mikor ő a vonatra ült. Egy semmi, egy pattanásból a nyakán lett az egész és három napra megölte. Mihály egész éj-

jel fent volt és Jolán vigasztalan panaszaikat hallgatta. Hogy Gábor mennyire várta őt, hányszor kérdezte és még utoljára is, mikor eszméletnél volt, a szeme végig kutatótt az ágya körül állokon és a szája mozgásán látni lehetett, ahogy leheli: Mi-há-ly... De ki gondolta volna, még akkor is, hogy meghal! Ilyen ember.

A másnap a temetés körüli dolgokkal telt el. Érkeztek mindenfelől az atyafiak, a városból a jóbarátok, fekete ruhás asszonyok, egész nap hangos volt a ház a jövés-menéstől, ajtócsapkodástól, orrfuvástól és fejcsóválástól. Mihály, mikor elintézt mindent, ami ilyenkor kell, észrevétlenül bement a halottas szobába és sokáig ott maradt. Elnézte a fekete posztóból élesen kirajzolódó sápadt arcát és bucsuzott tőle. Isten veled, testvér, valóban jó lett volna még egyszer legalább kezét szorítani!... Mélységes, olthatatlan gyászt érzett, valami olyat, hogy az ő jókedvének örökre vége és ez a felhő, amit most Gábor halálára borított, sohasem fog eloszlani többé.

II.

Meg volt a temetés, nagy tömeg emberrel, szép beszédekkel, fel-feltörő sírással, asszonyi ájulással és a koporsóra hulló rög ama szörnyű dübörgésével, ami beivódik a fülbe és néha éjszaka felriasztja az alvót álmából. Lezajlott az ebéd is, komoran, szótlanul és ebéd után az egész család beült a szalónba. Nagy csend volt itt is, csak a sóhajtás nem szűnt meg, hol ebből, hol abból a sarokból hangzott fel. A nap be-sütött az ablakon és két fényes csikót húzott a falra és a szőnyegre. Ha valaki megszólalt, felnéztek, bólintgattak a fe-

jükkal és tovább hallgattak. Mihály az egyik szögletbe húzódva keserűen nézte őket. Ha volna itt egy bátor, szókimondó ember, annak most így kellene beszélnie:

— Tisztelt társaság, önök itt mind mélyen hallgatnak, de ez a csend már nem a gyász és emlékezésé, hanem — ne haragudjanak, hogy őszintén kimondom — az unalomé. Világért sem akarom ezzel azt állítani, hogy önök a szegény elhunytat nem szerették. Meg vagyok győződve róla, hogy igen és nagyon, de azt is hiszem, hogy önök most mind mást szeretnének csinálni, mint itt ülni és egymás sóhajtását nyelni. Például ön, mélyen tisztelt özvegy, bármily nagy is az ön fájdalma, most mégis, ha tehetné, előszedné a ruháit és válogatna köztük, hogy melyiket festesse fekete-re. Vagy ön tisztelt uram (és most oda fordulna Jolán apjához), nyilván azon tűnődik, hogy a lánya hozománya megvan-e még egészen, amit férjhezmenéskor kapott. És ittvan ön, asszonyom, akit, mint jó anyát, súlyos gondok bánthatnak, mert alig négy éve adta férjhez a lányát és most ime újra kell kezdeni a férjkeresést. Jolán mindössze huszonkét éves, így nem maradhat, még szerencse, hogy nincs gyerek. Igaz, hogy itt van a kisebbik is — ön az, szép kis-asszony, aki az egész farsangot itt akarta Jolánéknál tölteni és most vége, egy kicsit ezért is könnyes a szeme, nemcsak Gáborért. Ön pedig, kedves nagybácsi, már ebéd óta tükön ül, legjobb szeretné a kocsist kifizetni és befogatni a szánba és repülni haza a pusztára, mert fél, hogy az a pernaiajder Jancsi megint nem ad elég szénát az ökröknek. És végül ön, a szegény távoli ro-

Választási agitáció a Vajdaságban

A demokráta tisztviselők felváltása

A Német Párt vezetősége vasárnap Somborban értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy a Német Párt önálló listával vesz részt a márciusi választásokon. Ennek a határozatnak megfelelően az értekezlet egyúttal megállapodott a kerületi listavezetők személyében. Kerületi listavezetők lettek: *Délabán-ságban: Kremling Lajos dr.* belkerkvi ügyvéd. *Északban: Neuner Vilmos dr.* palánkai járásbíró. A sombori kerületben: *Kraft István dr.* a Német Párt társelnöke, a novisadi kerületben *Moser János* zemuni ügyvéd, a suboticaiban: *Reisz Mihály* zombolyai tégelgyáros, a szerémségben pedig: *Kremling Lajos dr.*

A pártvezetőség a szlovéniai listavezető, valamint a járási jelöltek személyében nem döntött.

A dobrovoljacok önálló listával vesznek részt a választásokon

Novisadról jelentik: A dobrovoljacok körülbelül egy hónappal ezelőtt írásban közölték a radikális és demokratapárttal azokat a feltételeket, amelyek alapján hajlandók velük választási megegyezést létesíteni. Miután az átiratra sem a demokraták, sem a radikálisok eddig nem válaszoltak, a dobrovoljacok vasárnap elhatározták, hogy önállóan vesznek részt a választási küzdelemben.

A radikálisok választási előkészülete

Novisadról jelentik: A választási küzdelem jelenségeihez tartozik az a néhány felmentés is, amelyet a kormány Bácska területén most foganatosított. A novisadi főispáni hivatalhoz hétfőn leérkezett a belügyminiszter rendelete, amely szerint *Petrovics Branko dr.* sentai polgármestert, *Szupkovic György dr.* starakanizai polgármestert és *Kneszevics Milos,* zsabljai főszolgabíró felmentik állásuktól. *Kneszevics Milos* felmentésével egyidejűleg berendelték Somborba — árvaszéki ülnöknek.

kon, aki mindig csak a saját szomorú sorsán rágódik, irigyli a többiek jómodját, alázatban lesi az ajándékot, amit az utra remél és mit bánja ön, hogy kinek volt itt ma a temetése. Ne üljenek hát itt, keljenek fel, nézzen mindenki a dolga után, a halottat ezzel nem sértheti meg. Majd lesznek percek és órák, amikor ismét őszinte gyásszal áldozhatnak emlékének, de most ne erőltessék. Látják, ha Gábor éne, ha ma nem őt temették volna, hanem valaki mást itt önök közül, amilyen egyenes ember volt, már régen kiment volna a szabadba megszéllőztetni a fejét. Az élet, a nagy és diadalmas, az hívja önököt, az élet, mely kezdettől fogva van és mindig lesz, míg csak az Ur tiltó keze meg nem dermeszti folyamát, az élet, amely — amíg önök itt ülnek — Afrika sivatagján, Brazília őserdejében, a pápuák földjén, tengerek vizében és a tömérdek csillagok közt, városokban és falvakban zug, kering, jajgat, kacag, mámort habzsol és halált nyöszörög, az élet, a mindent magába foglaló, amelynek az egyén nem fontos, és visz, sodor mindnyájunkat végtelen árrajával, ez az élet, amelynek bármilyen parányi, de mégis csak részesei, ez hívja önököt, ne szégyeljenek hallgatni szavára!...

Mikor idáig jutott Mihály, hirtelen eszébe ötlött, hogy no, hiszen holnap lesz annak a Fodor-főle ügynek a tárgyalása, egész meglepetéssel róla és nem is gondoskodott helyettesről és aztán még valami — holnap szerda van és Margit szerdára mondta a találkozót — most fölemelkedett a székből és tisztá, csengő hangon mondta:

— Isten velük. Én az ótóraival utazom.

Novisadon elterjedt hírek szerint mindezeket kivül rövidesen felmentik még állásuktól: *Petrovics Milos dr.* novisadi és *Lepedat Milivoj* apatini főszolgabírákat.

Szociálista jelöltek a sombori kerületben

A szociálistapárt Somborban vasárnap a Pokol-vendéglő udvarán választási négyülést tartott. A gyűlés előtt értekezlet volt, amelyen a jelölésekre vonatkozólag állapodtak

Felrobbantották egy osijeki horvát lap szerkesztőségét

Az osijeki rendőrség cáfolja a tulzolt híreket

Novisadról jelentik: Az itteni hadtestparancsnoksághoz érkezett távirati jelentés szerint *Osijeken* a *Kapucinska-utcában* a *Hrvatski List* című újság szerkesztőségét hétfőn este fél hétkor felrobbantották. A robbanást két nagy vasbombával hajtották végre.

Az óriási robbanásra az egész utca megremeget. Az *egyemeletes épület a pincéig összeomlott.* A blokkista lap szerkesztősége az épület felémeletén volt, a földszinten üzletek, az emeleten pedig magánlakások voltak.

A városban nagy a pánik. A nyomozás azonnal megindult a tettesek után. Valószínű, hogy a robbanásnak több emberélet esett áldozatul.

Beogradba olyan jelentés érkezett a merényletről, hogy a merénylők előbb figyelmeztették a *»Hrvatski*

meg. A listavezető a kerületben *D. vac* Nedelykó lesz. A Sombor városi kerület jelöltje *Brkly Voin,* helyettese *Beradzsics Antal,* apatini járási jelölt *Lehotzky Mihály,* helyettese *Czvélts Jován,* a hódcsági és kulai járásban a jelölt *Tasics Pavle,* Rusli-Krszturon *Nikola Pavlovics,* Batinán *Klapec György,* helyettese *Jäger Márton,* a baranyai járásban *Szvetisláv Gyagovaeski,* a Somborkörnyéki jelölt *Dedakin Lázár,* helyettese *Klapec György.*

List» nyomdájában dolgozó munkásokat, hogy hagyják el az épületet és csak azután hajtották végre tettüket.

A késő esti órákban telefonon még felvilágosítást kértünk az osijeki rendőrségtől, ahonnan az inspekciós rendőrtiszt azt az információt adta munkatársunknak, hogy mindössze annyi történt, hogy egy *legény egy bombát dobott a »Hrvatski List» szerkesztőségének ablakába.* Az ablak összetörésén kívül más kár nem történt és *emberéletben sem esett kár.* A merénylőt a rendőrség még hétfőn este letartoztatta.

Az ellentmondó jelentésekkel szemben egyelőre nem lehet a való tényállást teljes pontossággal megállapítani a merénylet részleteire nézve.

A franciák bevonultak Baden területére

Köln és Berlin között megszakadt az összeköttetés Nincs elég vasuti kocsi a szén elszállítására

A francia megszállók vasárnap tovább folytatták előnyomulásukat Essennél és bevonultak Baden szabadállam területére is. Ortenburg községig, amely már a Schwarzwald hegységben fekszik, a Duna forrásvidékén, ahonnan Középeurópa nagy összekötő folyama indul utjára. Francia katonaság áll a Duna forrásánál, mintegy szimbolumaként annak, hogy Poincaré politikája hatalmi uton és a középeurópai szövetségesek útján a német Duna-vidék re is ki akarja terjeszteni a francia befolyást. Ez annál könnyebben sikerülhet, mert Anglia, Amerika példájára visszavonult az európai kontinens politikájától, Németország guzsbakötve hever és a mostani pillanatnyi helyzetben az olasz és belga szövetségesek segítségével egész Európa politikáját Franciaország diktálhatja.

Baden szabadállam területére bevonultak a franciák, *Offenburg,* *Astenweiler* és *Mühl* városokat megszállták és a Schwarzwaldban levő *Ortenburg* községig nyomultak előre. *Essennél* szintén folytatják a megszálló csapatok az előnyomulást, aminek újabb állomásai *Ruhrwinkél* és *Hingstein* községek voltak. Arra számítanak azonban, hogy a megszállást még jobban kiterjesztik a német birodalom belseje felé. A megszállás kiterjesztése elvágta a Berlin és Köln közötti vasútvonalat, úgy, hogy ezen a vonalon megszünt minden közlekedés.

A Ruhr-vidéken a németek által a megszállási gyűrű lezárása előtt a birodalom belsejébe elszállított vasuti kocsik és mozdonyok hiánya egyre jobban érezteti hatását. A bányákban a kitermelt szén felgyülemlik, mert nincs elegendő vagon az elszállításra. A franciák most *csúszdákkal kísérleteznek,* hogy a szén így továbbítsák a szállítási centrumokba.

A megszállott területeken egyre emelkedő drágaság miatt a bányá-

szok üzetését, ami eddig átlag 82.000 márkát tett ki, 50–70 százalékkal felemlték. A Ruhrvidéken ezzel a munkadij fejében kifizetett összeg napi 5 milliárd márkáról 8 milliárdra emelkedett.

Düsseldorfnál a franciák ismét három szénszállító gőzöst foglaltak le, amivel a *letoglalt rajnai szénhajók száma 129-re emelkedett.*

A szénhiány a vasuti forgalomban is egyre nagyobb zavarokat idéz elő. Legutóbb a Németországon át *Páris és Varsó* közt közlekedő vonatot kellett szénhiány miatt megszüntetni. A vasuti közlekedés a Rajna völgyében teljesen megbénult.

A varsói vonat megszüntetésében *Párisban a békeszerződés további szándékos megsértését látják.* A franciák szerint a versaillesi békeszerződés 367-ik szakasza értelmében a németek kötelezettséget vállaltak a nemzetközi vonatok forgalmának fentartására és ezeknek közlekedését a szénhiányra való hivatkozással sem akaszthatják meg.

Németországban most abban bízunk, hogy az angol-amerikai pénzügyi megegyezés létrejöttével Britannia és az Unió részánia magát, hogy beleavatkozzék a Ruhr-kérdésbe. Azt hiszik, hogy Anglia már csak a keleti problémát megoldó lausannei béke aláírását várja, aminek megtörténte után felszabadul a Franciaországgal szemben fennálló köztéttségéből és minden befolyását latba veti, hogy Amerikával együtt módot keressen az európai válság megoldására.

Addig azonban egyre súlyosabbá válik Németország politikai és főleg gazdasági helyzete, amelyet a márka folytonos, szünet nélkül tartó elértéktelenedése és a szénkészletek elfogyása végtessé tesznek. Az európai válság a birodalomnak azon területein is érezteti már hatását, amelyek egészen távol esnek a megszállott Ruhr-vidéktől.

A nacionalisták

megzavarták a földmivospárt staribecsei gyűlést

Ellentmondó tudósítások egy vicinális botrányról

A földmivospárt (Komadinics-Avramovics-csoport) vasárnap Staribecsen négyülést tartott, amelyet az ugyanakkor ott gyűlésező nacionalisták megzavartak.

A beogradi *»Vreme»* szerint a botrány — amely súlyos kimenetelű volt — *Apics Ljubomir* beszéde közben tört ki. *Apics Ljubomir* magyar nyelven akart beszélni a gyűlésen résztvevő pár száz választónak, a mit a nacionalisták — akik gyűlésük befejeztével megjelentek a földmivospárt gyűlésén — hangos közbekiáltásokkal szerettek volna megakadályozni. A nacionalisták felszólították *Apicsot,* hogy hagyja abba beszédét, mert különben megtámadják a gyűlés résztvevőit. Amikor *Apics* a felszólításnak nem engedett, hanem tovább beszélt magyarul, a nacionalisták lerángatták a szónoki emelvényről. A gyűlésen megjelent földművesek, akik *Apics* védelmére keltek, erre összetűztek a nacionalistákkal. A botrány elmérgesedését és a verekedés elfajulását azonban a csendőrség megakadályozta, úgy, hogy egy Komadinics-párti kortes megsebesülésén kívül egyéb áldozata nem volt az incidensnek.

Az izgalom lecsillapultával — írja a lap — *Dobroszláv Jevgyevity,* a novisadi Or-Ju-Na elnöke lépett az emelvényre, de beszédét a magyar földművesek által megrendezett tüntető harangozás miatt keletkezett zajban nem tudta megtartani. A nacionalisták erre a templomba vonultak, ahol revolverrel kényszerítették a harangozókat arra, hogy a harangozást megszüntessék.

A *»Vreme»* értesítésével szemben Staribecseről viszont azt jelentik, hogy a földmivospárt gyűlésén semmi egyéb nem történt, minthogy a nacionalisták tiltakoztak *Apics* magyar beszéde ellen. Sem a verekedés, sem pedig a tüntető harangozás nem felel meg a valóságnak.

Károlyi Mihály

beszédet mondott Beogradban

A baranyai menekültek mulatságán politikai terveiről nyilatkozott

A beogradi *»Politika»* írja: A baranyai menekültek gazdasági egyesületének kulturosztyája vasárnap estélyt rendezett, amelyen megjelent *Károlyi Mihály* is, aki beszédet intézett a munkássághoz. Beszédében többek közt a következőket mondotta:

— *Magyarországnak van jövője, de csak abban az esetben, ha békében él szomszédaival.* Eppen ezért a mai rezsim negatív programja nem alkalmas az ország fennmaradásának biztosítására. Magyarországnak nyitni szívvül barátságot kell keresnie a szomszédállamokkal és teljes harmóniában együttműködni velük.

— A magyar kormány a legsürgősebb és legfontosabb kérdéseket nem rendezi, így nem hajtja végre agrárreformot sem.

Ezután az ellene folyó perről beszélt *Károlyi Mihály,* amiről a következőket mondotta:

— A magyar kormány erős harcot indított ellenem és egy pert is lefolytat. Ez a per azonban nem elöntenem, hanem a magyar nép ellen folyik. Nekem nincsenek már birtokaim, mert én azokat már rég az agrárreform céljaira odaadtam. A jelenlegi magyar rezsim azonban ezzel a vagyonekhozásai pörrel ezeket a földeket *jogos tulajdonosaiktól tartja vissza.* Nekem ezekhez a földekhez, amelyeket az őseim szereztek valamikor, tulajdonképpen soha

sem volt jogom, mert a föld azt illeti meg, aki megműveli.

Beogradi tartózkodásának céljáról Károlyi eképpen nyilatkozott beszédében:

— Azért jöttem Beogradba, hogy érintkezésbe lépjek az itteni politikai körökkel és arról tanácskozzam velük, hogy miképpen lehetne Magyarországról elhárítani azt a súlyos veszélyt, amit számára a mai kormányzati rendszer jelent. Meggyőződést szereztem arról, hogy az S. H. S. kormány mindent megtett arra, hogy elkreilje az incidenseket Magyarországgal.

Károlyi beszédét ezzel a kijelentéssel fejezte be:

— Nekünk az a nagy misszió, hogy megteremtjük a délszláv-magyar barátságot. Szilárdan meg vagyok győződve, hogy ezt a feladatot végre is fogjuk hajtani.

Munkadíj —

buzavalutában

A mérnökegyesület szuboticiai közgyűlésének határozata

Érdekes és a mai viszonyokra mindenképpen jellemző határozatot hozott a jugoszláviai mérnök- és építészegylet novisadi kerületének szombatán Suboticán megtartott közgyűlése. A gyűlés, a mérnökök munkadíjának kérdésével foglalkozva, elhatározta, hogy a jövőben a mérnöki díjakat a háboru előtti díj-szabás alapján buza- valutában fogják számítani. A határozat értelmében az átszámítási kulcsot, minden esetben a novisadi gabonátözsde buzaárifolyamának aznapki jegyzése képezi, amikor a mérnök felétől a megbízást kapta.

A közgyűlés elhatározta továbbá, hogy a Jugoszláviai Mérnökegyesület ezévi kongresszusát Splitben, a jövő évit pedig Novisadon fogják megtartani. A spliti kongresszuson a novisadi szekció tizennégy tagjával, — nagyrészt suboticiai mérnökökkel, — képviselteti magát. A novisadi kongresszus alkalmával a mérnökegyesület kultur emlékkönyvet fog kiadni, amely a mérnöki szakmunkákon kívül közgazdasági, történelmi és ipari műveket is fog tartalmazni. Ebből a célból a kultur-évkönyv számára a Vajdaság valamennyi szakiróját közreműködésre fogják felkérni.

Ellentétek

a vajdasági püspökség betöltésénél

Tárgyalnak Beogradban az új püspök személyéről

A vajdasági püspökség felállítására már megtörténtek az előkészületek, azonban az új püspök személyére vonatkozólag még mindig nem sikerült megegyezésre jutni. Hirt adtunk már *Pletikoszits* András dr. főispán-polgármesternek ebben az ügyben Beogradban folytatott tárgyalásairól, amelyek most folytatódni fognak.

A kormánynek ugyanis eltökélt szándéka, hogy a vajdasági püspökség felállításának az ügyét minél előbb megoldja és részben ennek az ügynek a megbeszélésére újból Beogradba hívták *Pletikoszits* főispánt. Amint ugyanis ismeretes, a Vatikán jelöltje *Budanovics* Lajos suboticiai vezető-plébános, a kormány azonban mást akar a Vajdaság püspökének. *Budanovics* személye politikai okoknál fogva nem posszibilis a kormány előtt, azonban egyrészt a Vatikán rágaszkodik jelöltjéhez, másrészt a vajdasági buncyevácok hallani sem akarnak arról, hogy nem-buncyevác papot nevezzenek ki püspökké.

A kormány valószínűleg kénytelen

lesz engedni a katolikus hívők kívánságának, azonban előbb bizonyos informatív tárgyalásoknak kell megelőznie a kinevezést. Maga *Budanovics* Lajos plébános is folytatott a legutóbbi napokban megbeszéléseket *Pletikoszits* főispánnal és beavattott körökben úgy tudják, hogy ezeknek eredményeképpen a főispán beogradi tárgyalásai közelebb fogják vinni a kérdést a megoldáshoz.

Bombamerénylet a bulgár kormány ellen

A színházban a király jelenlétében bombát dobtak Sztambulinszki páholyára — Sebesülés nem történt

A napokban adtunk hírt egy állítólag *Sztambulinszki* bolgár miniszterelnök ellen elkövetett bombamerényletről. Másnap *Bakalov* földművelésügyi miniszter ellen elkövetett másik merénylet hírért hozta a táviró.

A Sztambulinszki ellen elkövetett fenti merénylet hírért utóbb nem erősítették meg. Vasárnap este azonban újabb merénylet történt a király és az egész kormány ellen a szófiai nemzeti színházban, amelyről a következő, feltétlenül hiteles tudósításunk számol be.

Szófiából jelentik: Vasárnap este a szófiai nemzeti színházban a színház 15 éves jubileumát ünnepelték *Dszemev*: »Ivanko« című hazafias darabjának előadásával. Az ünnepi előadáson megjelent *Borisz* király is, a miniszteri páholyban pedig *Sztambulinszki* miniszterelnök ült a kormány néhány tagjával.

Az előadás fél hétkor kezdődött. Körülbelül 9 órakor, játék közben, míg az egész közönség feszülten figyelt a színpadon történőkre, a miniszteri páholy irányából dörrenés hallatszott. Azonnal óriási pánik keletkezett a színházban. Mindenfelől kiabáltak, hogy bombát dobtak a miniszterekre. A miniszterek is izgatottan felugrottak helyeikről, mert közvetlenül mellettük történt a robbanás és világos volt, hogy ellenük irányult a merénylet. A rendőrség azonnal kordonnal vette körül a színházat, minden kijáratot elállottak. Közben maga a közönség lefogta a merénylet és átadta a rendő-

A vasuti katasztrófák országa

Miklós román herceg életveszélyben

Romániában egymást érik a vasuti karambolok, amelyek azt bizonyítják, hogy a romániai vasuti közlekedés mizériái a legakuttabbak egész Európában. Ujabbán a valealargai vasutvonal egyik alagútjában történt egy nagyobb méretű vonatösszeütközés az okiráltság területén, amikor Miklós királyi herceg is életveszedelembe forgott. Az izgalmas vasuti balesetről az erdélyi lapok a következőket írják:

Azugában a hóvihár teljesen betemetett egy személyvonatot. Egy napi vesztegelés után a vonatnak sikerült Sinaját elérni, ahol azonban újra elakadt a hóban, végre jelentették, hogy a vonat Bukarest felé szabad s ezzel a vonat két mozdonyal utnak indult. Néhány kilométerrel a vonat előtt egy mozdony haladt, hogy a bizonytalan vonalat kipróbálja. És éppen ez a mozdony idézte elő a karambolot.

A valealargai birtok hidak után következő második alagútban egyszerre hatalmas lökés rázta meg a vonatot, a szakaszok ablaktáblái csörömpölve, csomagok az utasok fejére zuhantak. Percekig néma rémület uralkodott az alagút sötéttségében és senki sem tudta, hogy mi történt. Végre kiszállanak az utasok, velük együtt Miklós herceg is s megrémülve konstatálták a történeteket. A vonat az alagútban utolérte

A buncyevácok hír szerint a legteljesebb ellentétet fejtették ki az esetben, ha nem soraikból való püspököt neveznének ki a Vajdaság részére. A kormány természetesen el akarja kerülni ezt a kényelmetlen helyzetet. Ezért előzik meg ilyen hosszúságú tárgyalások a vajdasági püspökség felállítását, amelyeknek eredményeképpen bizonyára *Budanovics* Lajos lesz az új püspök.

segnek.

A nagy izgalomban nem lehetett megállapítani, hogy bombamerénylet történt-e vagy pedig revolverlövés. A kis dörrenésből sokan revolverlövésre következtettek. Az elfogott merénylet híre szerint egy ellentéki újságíró.

Az incidens után az előadást tovább folytatták, befejezése után azonban a rendőrség minden jelenlevőt megmozdított. Több letartóztatás történt.

A nyugalom helyreállása után a publikum zajosan tüntetett *Borisz* király és a kormány tagjai mellett.

Azokat a rendőri intézkedéseket, melyeket a *Bakalov* elleni merénylet után elrendeltek, még jobban megszigorították. A város utcáin erős rendőri járőrök cirkálnak. A lakosság között nagy a nyugtalanság.

Mint Beogradból jelentik, az ottani oblgár követség a következő hivatalos kommunikációt adta ki a szófiai merényletről: Vasárnap este 10 órakor *Sztambulinszki* ellen merényletet követtek el a nemzeti színházban, amely feunállásának 65-ik évfordulóját ünnepelte. Egy bombát dobtak be a miniszteri páholyba, a melyben *Sztambulinszki* kívül *Bakalov* *Obov* és *Janoff* miniszterek ültek. A bombát idejében észrevették és a minisztereknek, még volt annyi idejük, hogy a robbanás előtt a páholyból kiszaladjanak. A merényletnek nem volt áldozata. A rendőrség már tudja a merénylet nevét, aki elmenekült, de nyomában vannak. Letartóztatása minden órában várható.

Halál a szuboticiai utlevélhivatalban

Egy városi tisztviselő tragikus halála

A suboticiai városháza első emeletén levő utlevélhivatalban nagy riadalmat okozott hétfőn délelőtt egy fiatal városi tisztviselő hirtelen halála.

A suboticiai városháza első emeletén levő utlevélhivatalban nagy riadalmat okozott hétfőn délelőtt egy fiatal városi tisztviselő hirtelen halála.

A suboticiai városháza első emeletén levő utlevélhivatalban nagy riadalmat okozott hétfőn délelőtt egy fiatal városi tisztviselő hirtelen halála.

Az utlevélhivatalban, mint rendszeren, nagyon sok fél várakozott tíz óra körül utlevelének kiállítására. Ezt a munkát három tisztviselő végzi, akik közül az egyik *Keller* Márk 30 éves városi tisztviselő reggel rendszer időben jött be hivatalába és a nélkül, hogy valakinek is rosszullettől panaszkodott volna, megkezdte hivatalos munkájának végzését. A második utlevél kiállításánál tartott és a féltől épp valamilyen személyi adatot kérte, amikor hirtelen eszméletét veszítve, lefordult a székeről. Hivatalnoktársai azonnal a városházán tartózkodó dr. *Pavkovic* Milutin tisztí főorvost hívták segítségül, azonban úgy ő, mint a

szintén megjelenő dr. *Ostrogondc* már csak a beállott halált konstatálhatták. A fiatal városi tisztviselőt, aki kezdettől fogva az utlevélhivatalnak volt derék és szorgalmas tisztviselője, szívvelhűdés ölte meg.

CIRKUSZ

Kis szakácskönyv

Rizses felfújt

A rizst mozsárban egészen össze kell törni, amíg finom porrá nem válik. Azután a gondos és előrelátó háziasszony behintí vele a hideg téli szétlő kissé kivörösödött pofikáját, kivörösödött orrcsokáját és nem egészen fehér nyakát. Így elkészítve, illetve kikészítve nagyon gusztusos látványt nyújtanak urnőnk és ezt ők maguk is jól tudják, mert néha meg sem látják a magamfajta szegény embert az utcán a nagy pucotól, meg a nagy hűhótól. Ilyenkor mondja a szomszédék cselédlánya a nagyságájának:

— Láttam a dr. Testhesné nagyságát a nagyutcán, jaj de ki volt menve a formájából. Olya nagyon felfujta magát, mintha a Rotschild felesége lenne.

Még csak azt akarom mondani, hogy a szükséges rizst nem szükséges mozsárban összetörni. Valódi rizspor minden jobb drogériában kapható, a magunk részéről a Yes-pudert ajánlhatjuk leginkább szorgalmas háziasszonyainknak.

Szűz sült

Igen ritka csemege. A vendéglők étlapjain ugyan gyakran szerepel, de ez csak olyan megszokott vendéglői trükk. Tudjuk, hogy az étlapokon a legtöbb ételnek hangzatos neve van, ugye mind *Eszterházy* rostélyos, *Stefánia* szelet, *Napoleon-filé*, a valóságban azonban ezek a hivalkodó elnevezések alatt egyszerű, jámbor marha, borjú és disznósültek rejtőznek. Ha tehát szűzsültet rendelsz a pincéernél, a legjobb esetben is legfeljebb egy diszkrét címet kapsz tőle, amit előző nap esetleg már egy átutazó vigécnek sugott meg hasonló diszkrétcióval. Tapasztalt vendégek sohasem rendelnek vendéglőben, szállodában és kávéházban szűzsültet.

Elkészítése nem oly egyszerű és meglehetősen fáradságos. Vegyünk, illetve kerítsünk egy kis csirkét, ámbár fiatal liba vagy egy herci galambocska sem rossz. Egy kis béka vagy egy helyes kis őzike szintén megteszi. Mindenesetre személyesen kell beszerezni, mert az utóbbi időben nagyon hamisítják.

Sokáig kell főzni, amíg megpuhul, de ha egyszer megpuhult, rögtön, azonnal, zófort el kell fogyasztani, mert különben elromlik. Felmelegítve már nem az igazi: Rendszerint esküvők alkalmával szerepel, mint az asztal dísz. Vannak azonban emberek, akik életükben egyetlenegyszer sem juthatnak ehhez a ritka delikateszhez, szegények még a saját lakodalmukra sem tudják beszerezni. A tehetősebb emberek ugyanis néha az egész készletet megvásárolják az orruk elől. Főszézonja tavasszal van, de azért lehet télen, nyáron és őszel is kapni, ha az ember nem lusta, vagy nem túlságosan buta és főleg, ha nem sajnálja a költséget.

Mézes madzag

Szegény emberek eledel. Főnökeink szeretnek vele jól tartani bennünket, újévi remunerációk elmaradása alkalmával, fizetésemelések helyett. Legtöbb mézesmadzagot fogyasztanak el az állami hivatalokban. Választások előtt a képviselőjelöltek vaggontételekben viszik le kerületeikbe. Ravasz kis nők képesek éveken keresztül az orunknál fogva vezetni bennünket buta férfiakat, anélkül, hogy egyszer is megnyalhatnók a mézes madzagot. És mégis azt követelik, hogy örökre lemadzagolva érezzük magunkat.

Marhangelu pácban

Némely marha nyelve nagyon gyakran eljár a kávéházban és ilyenkor a szegény marha pácba kerül, úgy hogy még a füle sem látszik ki belőle. (g. z.)

Brauning a bálon

Egy gazda halálos balesete

Somborból jelentik: Nasztasics Ránkó 27 éves csicsóvi szállási gazda vasárnap este a feleségével együtt elment az egyik szomszéd tanyán rendezett bálba. Mielőtt elindultak, a gazda magához vette töltött brauningját. A bálban virtuskodott, többször elővette a revolvért és játszott vele. Egyszerre a táncolók vidám mulatságát revolverlövés zavarta meg. Nasztasics kezében elsült a revolver s a brauning golyója belefuródott a hasába. Nyomban beszállították a gazdát a sombori kórházba, ahol rögtön műtétet hajtottak végre rajta, ez azonban mit sem használt, a szerencsétlen gazda hétfőn reggel a kórházban meghalt.

HIREK

Egy kritikus albumból

Egy nőismerősöm, aki szalont tart, vendégeket fogad és azokkal jóízűen, de szellemtelenül cseveg, nagyon szereti, ha Madame Geoffrin-hez hasonlítják, akinek szintén volt szalónja, amelyben a barátai jóízűen, de szellemesen társalgot. A napokban levelet kaptam tőle, amelyből arról győződtem meg, hogy csakugyan van valami hasonlatossága Geoffrin-nél. Amint Sainte-Beuve írta, ennek a pompás asszonynak is hiányos volt a helyesírása.

*

Egy barátom panaszkodott:

— Hogy minő pozíciót foglalsz el a társaságban (vagy valamely társaságban), azt legbiztosabban arról tudod meg, hogy minő figyelemmel hallgatnak rád, ha beszélsz. Mert arra figyelnek ott a legnagyobb áhítattal, aki a legelőbbkelő, még ha csupa számárságot mond is, s arra a legkevésbé, aki rangban és tekintélyben ott a legutolsó, még ha merő bölcsesség árad is belőle. S valószínű, hogy ez a jelentéktelen ur nem is fog felszólalni; nem kerül a sor rá, vagy pedig úgy jár, ha kinyitja a száját, mint egy esetben a te alázatos szolgád. Velem ugyanis az történt meg, hogy egy indítványomat egy gyűlés, mint annak a javaslatát fogadta el, aki pártolólágot szólt hozzá. Persze ez igen nagy állat volt, akinek beszéde alatt rólam, a kicsi emberről megleledkeztek...

*

A legkellemetlenebb társalgó a világon: a művelt számár.

*

Nagyon társasztó a társalgás olyanokkal, akik mindig ellentmondanak, de azokkal se nagyon épületes, akik sohase mondanak ellent.

*

A társaság olyan emberek összefüvetele, akik meglehetősen közömbösek egymásnak, de úgy tesznek, mintha melegen érdeklődnének egymás iránt..

Baedeker.

— A hadseregparancsnok körutja. Becskerekéről jelentik: Miroszavijevics tábornok, a novisadi első hadsereg parancsnoka ellenőrző körútján hétfőn Becskerekre érkezett és onnan Pancsevóra folytatta útját.

— Massarykot jelölik a Nobel-békedíjra. Prágából jelentik, hogy a Chelcicsky-béketársaság előterjesztést tett, hogy az 1923-iki Nobel-békedíjat Massaryknak adják. A cseh-szlovák köztársaság nagy hadsereget tart s állandóan fegyvert csörget. Ilyen körülmények között meglepő, hogy Massaryk elnök a békedíjra aspirál.

— Cseh katonai hitel Jugoszláviának. A Venkov, a cseh-szlovák kormány felhivatalosa jelenti, hogy Csehszlovákia a jugoszláv kormánynak, a jugoszláv hadsereg felszerelésének kiegészítése céljából nagyobb hitelt engedélyezett. A felszerelést a Skoda-művek állítják elő és ezzel a szövetséges hadseregek felszerelése mindjobban egységessé válik. Ha a cseh hír igaz, ennek nem igen lesz üdvös hatása a dinár kurzusának kialakulására. A pénzpiac nem igen lelkesedik azért, ha külföldi kölcsönt katonai célokra használnak föl.

— A választási anyagok összegyűjtése. A belügyminiszterium rendeletben utasította a vajdasági közigazgatási hatóságokat, alispáni és főszolgabírói hivatalokat, hogy a mult választásokból náluk visszamaradt választási anyagokat, urnákat és gummigolyócskákat február 15-ikéig szolgáltatásukba a novisadi polgármesteri hivatalhoz. Itt egy belügyminiszteriumi főtisztviselő fogja átvenni az anyagokat és rendezés után szétosztja az új választási kerületek között.

— Szocialista népgyűlések. Novisadról jelentik: A szocialista párt vasárnap Futakon, Titelen, Palánkán és Zsablyán népgyűléseket tartott, melyen a választási mozgalom kérdéseivel foglalkoztak.

— Új magyar lap a Vajdaságban. Vasárnap jelent meg Novisadon a szocialisták magyar nyelvű pártlapja, az Előre. A hetilapot dr. Szekulics Milán szerkeszti.

— Kitiüntetések a vasutnál. A közlekedési miniszter javaslatára Öfelisége a király a suboticei vasutigazgatóság tisztviselői közül a következőket tüntette ki: Szt. Száva rend II. osztály: Banics Jovan igazgató; III. osztály: Grebenarovic Milan és Matic Szv. osztályfőnökök; IV. osztály: Gulassa Andor főfelügyelő, dr. Pánics Antal, Starzsik Pál, Szavics Milan, Cvetkovic Emil felügyelők, dr. Pavlovics Milos tanácsos és Rojics Mihály főellenőr; V. osztály: Barakó János, Franko Alfréd felügyelők, Niksics Franko, Fece István, Moszics Sándor, Radonov Tosa főellenőrök, Zbutega Gaja főbiztos, Almazsan Vojiszláv és Lépes József ellenőrök, Odry Antal tisztviselő és Jurkovic Milan műhelyfelügyelő. Szolgálati aranyérmeket kaptak: Opolcer Antal kocsirevizor, Katancsics András kocsijöntőző, Matkovic Jakab a tábori szállítás főnöke, Csorics János, Luburics Péter gépfelügyelők és Róka László mozdonyvezető. Szolgálati ezüstérmeket kaptak: Wagner Martin, Cip István, Bat Mátyás és Simincsek István pályőrök és Varga Imre munkás.

— Eljegyzés. Adler Springer Adélka és Freuhaft Sándor Senta jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— Kinevezés. A belügyminiszter Csószics Pál rendőrfelügyelőt Sombor város tiszteletbeli rendőrkapitányává nevezte ki. Csószics Pál Somborban általános népszerűségnek örvend s kinevezése osztatlan örömet kelt.

— A radikálisnárt Ókanizán. Ókanizsáról jelentik: Sztrilich Béla volt sentai főbíró, a radikális párt hivatalos jelöltje a városháza közgyűlési termében mintegy 500 választó jelenlétében tartotta meg bemutatkozó beszédét. Vele volt Popovics suboticei inspektor és Iskruljev tanár, kik mindketten ajánlották Sztrilichet a magyarság figyelmébe. Délután Adorján Kanizsához tartozó községbe mentek ki agitációs beszédeket tartani.

— Petőfi-ünnepségek Topolán. A topolai polgárság ezen a héten két ünnepséget is tart, hogy Petőfi emlékének hódoljon. Szerdán este fél kilenckor a topolai társaság a Polják-féle vendéglőben, 11-ikén pedig a Gazdakör a Baka-vendéglőben tart Petőfi-ünnepséget. A műsor a következő: Ünnepi beszéd, tartja dr. Decsy József, Petőfi verseket szaval Gonda Simonné, Lányi Petőfi dalait énekli Pintér János, Zmaj Jován Jovánovics és Brancsics Petőfi fordításait szerb nyelven Sztács Vukica adja elő, Petőfi a Hortobágyon című melodramát előadják Szekenderovics Ilonka és Mészáros Imre, Petőfi verseiből szaval Rónai Sándorné, népdalokat énekli Pintér János. A zongorakíséretet Szabó Ferencné látja el. Jegyek előre váltthatók a Wilhelm-féle könyvkereskedésben. A Petőfi-esték jövedelmét a szegény gyermekek felruházására fordítják. Az ünnepségek iránt nagy az érdeklődés.

— Eljegyzés. Böhm Janka és Deutsch Béla Apatin jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— Felemelék Novisadon a községi pótadót. Novisadról jelentik: A város tanács befejezte a költségvetés tárgyalását. A költségvetésben 3 és fél millió dinár a deficit, amelyet a város a községi pótadó progresszív felemelésével fog fedezni. A tervezet szerint 25—200 százalékgig emelik fel a pótadót.

— Leányszöktető jegyző. Novisadról jelentik: Naucsevics Demeter dolnji-kovili jegyző vasárnap délelőtt megszöktött egy községbeli tizenhatéves leánnyal, akibe már régebbi idő óta szerelmes volt. A szülők feljelentésére megindult az eljárás a leányszöktető jegyző ellen.

— Halálozás. Vasárnap temették Somborban nagy részvét mellett Láng Vilmos 33 éves gabonakereskedőt, aki hosszas szenvedés után pénteken halt meg tifuszban. Az elhunyt a sombori társaséletnek agilis és kedvelt tagja volt s halála az egész városban élénk megdöbbenést keltett.

— A suboticei színház heti műsora. Kedden, február 6-án Salvi-Süveges Aranka vendégfelléptével a Tatárjárás kerül színre nyolcadszor, míg szerdán lesz tízedik előadása Foll Leo operettjének a Stambal rózsájának. Csütörtökön délután 2 órakor iskolai előadáson a »Sacurica su bara« című vígjáték kerül színre és szombaton a »Diran és Diran« című bohózatnak lesz a bemutatója.

— Az állam ellen izgatott. Novisadról jelentik: A novisadi ügyészség letartóztatta Szuboticsky Nikola adai földművest, aki nyilvános helyen államellenes kijelentést tett.

— Betörő orosz menekült. Novisadról jelentik: Vasárnap éjszaka Krovotniczy Milán orosz menekült betörést kísérelt meg az állomás-téren levő bódék egyikébe. A rendőrség Krovotniczyt letartóztatta, aki arra hivatkozott, hogy nagy nyomora vitte a betörésre.

— Cigány Panna. A srbobráni (szenttamási) iparos ifjuság február 11-én, farsang vasárnapján az ipartestület dísztermében táncvigalommal egybekötött műkedvelői előadást rendez. Almási Tihawér énekes népsziművét, a Cigány Pannát adják elő. A darabot Dobos János rendezzi.

— Tüzoltóbál Topolán. A topolai tüzoltó egyesület vasárnap farsang vasárnapján saját pénztára javára a Nagyféle vendéglőben táncvigalmat rendez. Belépődíj 10 dinár.

Gőzgépkezelők és kazántűtők vizsgái 1923 február 24-én tartatnak meg a Becskereki iparfelügyelőségben. A kérvények az iparfelügyelőséghez in'ezendők és a következő okmányokkal kell ellátni: keresztlevelet, erkölcsi és orvosi bizonyítvány, az eddigi gyakorlatot igazoló bizonyítvány s munkakönyv.

Mit szól hozzá?

— A franciák elfoglalták a német szénbányákat, de nem tudják kiaknázni a helyzetet.

— Kik kapnak kártérítést a Simplonon elkövetett lopásokért. Velenében az olasz, svájci, szerb és román vasutak képviselői konferenciát tartottak, melyen a Simplon-vonat utasaitól ellopott podgyászért nyújtandó kártérítés ügyét beszélték meg. Elhatározták, hogy csak azoknak az utasoknak adnak az említett államok közösen kártérítést, akik igazolni tudják, hogy a lopás nem az illető állam vasuti hatóságainak könnyelműségéből történt meg.

Elszegényednek a koldusok

Varsó, a busuló lengyelek vidám fővárosa nemcsak arról híres, hogy sok benne a szép asszony. Köztudomás szerint Varsóban van a legtöbb szegény ember, vagyis magyarán szólva: a koldus. Varsóban, pláne mióta a lengyel márka még egy lengyel márkát sem ér, annyi ember jutott koldusbotra, hogy nincsen elegendő bot a koldusok számára, mert nem futja minden koldusnak külön botra sem. Őt-hat tagból álló családok — olyan koldusok, hogy együttesen tudják csak beszerezni és üzemben tartani a szükséges koldusbotot, illetve családi koldusbotot. Néhány évvel még eléggé jól ment a soruk a varsói szegényeknek, de az utóbbi időben teljesen elszegényedtek szegények. A napokban kongresszust tartottak és azon elgajdolták egymásnak a rossz konjunktúrát. Az egyik szónok elpanaszolta, hogy azelőtt jobb volt, mert minden jobb koldusnak meg volt a maga sarokháza, illetve házsarka és azért is jobb volt azelőtt, mert akkor egy egész krajcárt kaptak a kuncsalttól, most pedig csak ezer márkát. Így azonban teljesen elszegényednek a koldusok. Egy másik elkésereedett koldus azt indítványozta, hogy csinálják meg a koldusok szakszervezetét és mondják ki a kötelező kvalifikációt. Koldus eszerint csak az lehet, aki előbb le-vizsgázik. Vagyis: megbukik az életből. Kongresszus után diszlebadás volt, amelyen a Koldusdák című operettet adták elő. A gyűlésről a megjelent koldusok tapasztalatokkal meg-gazdagodva távoztak el.

— Az olasz fascisták súlyosan megverték egy szocialista képviselőt. Rómából táviratozzák. Livornóban ifju-fascisták megtámadták és súlyosan megverték Modigliani ismert szocialista képviselőt. Az inzultus során majdnem egészen kitépték a szakállát. — Maffi olasz kommunis-tát, aki most tért vissza Oroszországból, a határon letartóztatták. Utiböröndjében pénzt és kommunis-ta röpiratokat találtak.

Fogorvosok, kik saját laboratóriummal nem rendelkeznek, kériknek árjegyzéket Rejnitz i Berger zubotehnički laboratorij Ošijek I. Desatičina ulica 11.

— Lakodalom bicskázással. Vršacról jelentik, hogy a szomszédos Kustély községben Zsivánovics Zsivkó házában lakodalmat ültek. Az új asszonyt az ifju férj Jassenovóra akarta vinni. A lakodalmon azonban Trboljevity Márkó és Tarandzsa Zsiván, a két vőfély össze-veszték s Tarandzsa Trboljevityet ugy oldalba szurta, hogy ezt a kórházba be kellett szállítani. E kedélyes intermezzó után a vidám lakodalom tovább tartott.

— Őskori leletek Petrovoszelon. Az elmúlt nyáron a bácsipetrovoszelli halászkok egy őskorban élő állat csontjait halászták ki a Tiszából. Ősszel mikor a Tisza még jobban lepadt, ugyanott megtalálták ez állat alsó állkapcsát, lábszárcsontját, — laposka-csontját s aggancsát. Most sikerült ez állatot rekonstruálni. A fogakról s az aggancsról könnyen meg lehetett állapítani, hogy az állat neve „Megaceros” (ősrénszarvas). Őriási állat volt ez, a pliocen korszakban élt Európa területén. A kihalászott legkisebb fog sulya (megkövesedve) 6 és fél kilogramm s az aggancsok végei egymástól 3 méter távolságban lehettek. Nagy kár, hogy a gerinc és koponyacsontját visszajuttették a halászkok s így csak az alsó állkapocs (fogakkal) alsó-felső lábcszárcsont, lapockacsont s az aggancs van meg.

Lenin jubilál.

Moszkvából jelentik, hogy Lenin súlyos beteg, az orvosok szerint már csak hét napja van hátra az életéből. Ha Lenin újra meghal, akkor éppen pont századik elhunytát ünneplhetné meg most teljes egészségben. Tavaly ugyancsak kívágtu a rezer: ő volt a legszorgalmasabb halott az összes orosz halottak között. Állag minden héten meghalt. Már alig győzte a sok feltámadást. Az idén most fog meghalni először.

— Subancok merénylete a vonat ellen. Néhány vásárti suhanc vasárnap, merényletet akart elkövetni a Zombor-apattinai vonat ellen. Ott ahol a vaspálya a Kanáris hat méter magas töltésen megy át a székre hatalmas fadorongokat és vasdarabokat helyeztek. A vonatvezető észre vette az utolsó pillanatban az akadályt s megállította a vonatot, ami által megmentette az utasok életét. Ha a vonat nem sikerült volna megállítani s ha a keskeny töltésen kisiklik, menthetlenül a csatornába fordul. A zombori rendőrség kihagyta, hogy a vonat ellen Gyurcsics Vlada 16 éves suhanc akart három társával együtt merényletet elkövetni. Gyurcsicsot letartóztatták, társai székessé váznak, a csendőrség keresi őket.

— Bujdosó Péter nótáskönyve. (Farkas Antal versei. Wien, szerző kiadása. Kapható Kalmár Jertő »Athletica« könyvtárában vállalatnál; ára 12 dinár.) Egy házából őszáradt, világnézetében nemzetköziségre törekvő, de érzelmeiben gondolatvilágában és nyelvében zöbörösen magyar bujdosó kuru-cus Beszergése csendül meg Farkas Antal legújabb verseiben, amelyeket kései szemléletéből sir baza falujába. Farkas Antal hol Dózsa György mellejének vallja magát, hol pedig az erdők mélyén, források tövében áldozó pogány táltosok ivadéknak. Költészetének szocialista ideológiájából ki-kilütközik magyar faj öngyűlöletének nyakas keménysége. Atavisztikus vonzódással ragaszkodik az egyszerű életviszonyokhoz és képeit, gondolatait kifejezési formáit ezek köréből meríti. Verselésének bonyolult és virtuóz technikája azonban az öntudatos művész formáló kezére vail. Az értékes kötet a költő legújabb verseinek javát foglalja egybe és figyelemreméltó olvasmányt kínál mind azoknak, akik érdeklődnek a magyar lélek irodalmi megnyilatkozásai iránt.

Dr. Vécsei Jenő orvosi rendelője napi beteg részére rendel délelőtt 7—9. ig. délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 5. I. emelet. Vojnitskij-kórház felé háza.

— Nem táncolnak már a fiatalemberek... Vége felé jár a farsang, bőjti szelek fujdogáinak, még egy-két mulató nap és vége a táncos időnek, a hejehujzásnak. Hadd késszüljön el hát a mérlege az idei Karneválnak. Legelőször is meg kell állapítani, hogy az emberek újabban nem dárídoznak már olyan dárído-skedvel, mint azelőtt. Mint például tavaly, meg tavaly előtt. Kevesebb volt ezuttal a bál és a bálakban kevesebb a tánc. Nem nagyon ropták az idén a táncot, még a fiatalok fiatalja is mintha meguntta volna a kótára szedett ugrándozásokat. Nem volt foxtrott láz, kék-vók mámor és shimmy örület. Különös földraizi csoda történt a tánctermek térképén: szokatlanul megnövekedtek azok a bizonyos majomszízeket. Az ifjuságnak a szmokingos, frakkos meg zsakettes része, vagyis az aranyifjuság csak nézte a táncot, nézte azt a néhány rendületlenül kintartó csárdászót, bostonzót és shimmyzót, de a világért se könyörült volna meg a petrezselymet áruló kislányokon. Azért nem kell azt gondolni, hogy a mai fiatalok nem szereti a táncot. Dehogyan szereti. Talán még jobban mint a régiek. Csak éppen hogy táncolni nem akar. Nézni annál inkább szereti a táncot. Annyit jár azonban a barokba, orfeumokba és egyéb táncos helyekre, ahol páholyban ülve, egy üveg bort, sőt egy csésze fekete kávé mellett reggelik lehet a táncban gyönyörködni, fáradság és udvarlás nélkül, hogy egészen megszokta a művelőzetnek ezt a kényelmesebbik fajtáját. A mai fiatal ember a bálteremben is bárvendégnek érzi magát...

Svengali Subotícán. Szerdán este fél 9 órakor mutatja be szuggesztiós és hipnotikus mutatványait a Corso-moziban a subotícai közönségnek Svengali, a híres pszichiáter. Svengali aki Winterri professzor legkedvesebb tanítványa, egész Középeurópában, főleg Jugoszláviában, mindenütt nagysikerű előadásokat tartott. Kedden délután 4 órakor a Városi-kávéház előtt egy képzelt rablóvilkos-ság megoldását fogja bemutatni. Az előadást máris nagy érdeklődés előzi meg.

Dr. Julius Tahun ügyvédi irodáját Koválicán (Bánát) megnyitotta.

Az »Uj rokon« című remek vigjátékot játsza folyó hó 8-án est ea Városi Színházban a Műpártoló Köre, mely keretében három kitűnő szín-művész vesz részt. Jegyek kaphatók.

Dr. Mezey István orvosi rendelőjét megnyitotta. Belgyógyászati rendelés. Férfi és női nemi betegségek modern gyógykezelése. Rendel: d. e. 8—11. és d. n. 3—5-ig. Subotica, Cara Dušana-ul. 6. (Vass Ádámmal szemben.) Telefon: 698.

SPORT

Az új igazolási szabályok, amelyeket az alszövetség közgyűlése kidolgozott — mihelyst a zagrebi főszövetség elfogadja őket — azonnal érvénybe lépnek az alszövetség területén.

A Kulundzsics-ügy a zagrebi főszövetség közgyűlésén. Mint értesülésünk a még mindig misztikus ködbe burkolt Kulundzsics-ügy is szóba kerül a zagrebi főszövetség közgyűlésén. A Sand kiküldöttje Benis ugyanis magyarázatot fog kérni a főszövetség vezetőségétől, hogy ez a titokzatos ügy végre teljesen tisztázódjék. Ha a főszövetség vezetősége valakit vétkesnek talál a játékengedély megadásában, úgy Benis követelheti fogja, hogy a szabálytalansággért büntessék meg és azoknak a subotícai egyesületeknek pedig, a melyek Bácsbával a vitás időben

bainoki mérkőzést játszottak, adjanak módot arra, hogy követeléseiket bármely formában is érvényesíthessék. Az itteni sportkörökben valószínűnek tartják, hogy a közgyűlés ezt a rég huzódó ügyet a szabályoknak megfelelőleg fogja elintézni.

Magyar csapatok Spanyolországban és Olaszországban. Budapestről jelentik: Az U. T. E. vasárnap tartotta Barcelonában revansmérkőzését az F. C. Európával, amelyet a magyar csapat 3:1 arányban megnyert. A gólokat Kósa és Priboj sugta. — A bécsi Rapidnak a F. C. Európával tartott revansmérkőzése 4:3 arányban végződött a spanyolok javára. — A szegedi csapat a római válogatott csapattal szemben pénteken 5:2 arányú győzelmet aratott. A vasárnapi revansmérkőzésen a szegediek ezzel szemben 5:0 arányban súlyos vereséget szenvedtek. A vereségnek a bíró erős részrehajlása és a rómaiak rámenő játéka az oka.

Meghívó.

Az ukrainai éhínség által sújtott és minden gondviselés nélkül szűkölködő gyermekek felségélyezése céljából az izr. hitközség alulirt intézményei február hó 11-én, vasárnap délelőtt 10 órakor, a hitközség tanácstermében nagy értekezlet megtartását határozták el, melyre az izr. hitközség tisztelt tagjai ezenel meghívotnak.

Subotica, 1923. évi február 4-én. Glied Vilmos, orth. izr. hitk. elnök, Reiter Gyula, izr. szentgyuleti elnök, Klein Adolf izr. hitk. elnök, Löbl Salamonné, izr. patronage elnöke, Spórer Mórné, izr. népkönyha elnöke, Uugár Pálné, izr. nőegylet elnöke, Spitzer Mór., zsidó nemzeti egyesület alelnöke, dr. Wilhelm Adolf, dr. Singer B. Szeretetház elnöke, dr. Hirth Ferenc, Thalmudtóra egyes. elnöke.

Fűzőpótló
Különlegességek készítenek
SCHÄFFER MARGIT
szakképzett fűzőkészítőnél
KARADZICÉVA ULICA 7.
(Bárany szálló melletti utca)
Vidéki megrendeléseket a slusz és csipőbőség beklüldése után postán eszközl.

— Bör. és nemibetegnek Sombarban rendel dr. Koralek lakásán (Weidingerpalota I. emelet) délelőtt 8—10 és délután 2—4 között. Salvarsan-oltások vérbaajosoknak.

RAPID
a legtekéletesebb és legbiztosabb
Gillette-élesítő
Olajkővön élesít! Könnyű, kényelmes kezelés! Az egyetlen készülek, mely valóban komoly munkát nyújt! Nagy megtakarítás pengékben! Gvári lerakat a Vajdaságban kizárólag
Tenner optikusnál
Subotica, Kralja Aleksandra ulica 11. 5928

A Salome-bar ingyen bocsátja termék mindennemű jótékony vagy emberbaráti célt szolgáló előadás rendelkezésére.

(*) Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Alexandrova-ulica 21. szám alatt, az Angol-Magyar Bank palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, archörhámlasztás, alkalmatlan hajszaalak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehéritő és szeplőkeményítő stb. 2804

TÖZSDE

Novisadi terménytőzsde, február 5. Az üzletkedv lanyha. Az árak változatlanok. Kötés volt tengeriben 282.50 dinár, árpában 312.50—315 dinár, babban 387—390 dinár, kenyérlisztben 450 dinár.

Beograd, február 5. Zárlat: Páris 6.25, London 467—470, Milánó 4.71—4.75, Genf 19—18.75, Newyork 99, Berlin 0.255—0.26, Prága 2.94—2.95, Bécs 0.15—0.14.90, Bukarest 46, Szófia 61.50, Budapest 4, Szaloniki 125.

Zürich, február 5. Zárlat: Berlin 0.0125 (0.01375), Amsterdam 209.25 (209.50), Newyork 532.25 (532.25), London 24.97 (24.85), Páris 32.80 (33.65), Milánó 25.50 (25.62), Prága 15.65 (15.50), Budapest 0.2050 (0.2025), Beograd 5.15 (5.20), Bukarest 2.50 (2.45), Varsó 0.0150 (0.0150), Bécs 0.007425 (0.0074), Osztrák bélyegzett 0.0075 (0.0075).

Budapest, február 5. Zárlat: London 122.75, Szófia 15.50, Berlin 7, Bukarest 12, Prága 77.50, Beograd 26, Amsterdam 1037, Newyork 2660—2735, Zürich 495—515, Páris 163—173, Bécs 3.70—3.90.

Ismeri a

Feller-féle ELSA FLUIDOT?

Ha nem — miért nem ismerkedik meg vele?

Ha igen — miért nem tartja üzletében?

Önök is az a vágya, hogy ve-vői számát szaporítsa?

Ehhez lehetőséget és jó keresetet nyujtanak Önnek a

Feller-féle Elsa-készítmények!

Feller Elsafluidja erősebb és jobb, mint a sósborszesz, Elsa liliomtejszappan (a legfinomabb szépség szappan) Elsa arcszépítő-kenőcs, Elsa hajnövesztő kenőcs, Elsa kölnivíz, Elsa szájjvíz, Elsa liliomtej, Elsa erdőillat, szo-

baparföm, Elsa turistatapas (tyukszem-tappasz), Elsa mentolveszők, stb. stb. Árak és engedmények viszontelárusítók részére megtudhatók FEL-LER V. JENŐ gyógyszerésznél, Stubica-Donja, Centrale 185 Hrvatska.

Az Elsafluid jelenlegi ára viszontelárusítók részére:
Brutto 5 kg. 24 duplaüveg és 4 speciális üveg 195 dinár.
Brutto 10 kg. 48 duplaüveg és 8 speciális üveg 374 dinár.
Ezekhez az árakhoz jelenleg még 5% felár számítatik.

— Orvosi rendelő bőr és nemi betegek részére d. e. 9—1/211. d. u. 3—6-ig. (Salvarzan oltások vérba-josoknak) csecsemő és gyermeki betegeknek délelőtt 9—1/211-ig. Dr. Kosztolányi Subotica, VI. Vilsonova 34.

Siedniene Krečane D. D. Zagreb, Bogovičeva ul. 3. Modern mézsziművek Očuran és Novimaroiban. Havi termelés 150 vagon elsőrendű darabos méz.

KORZÓ MOZIBAN szerda este fél 9 órakor Svengáli kísérleti estélye

NYILTTÉR.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget és ismerőseimet, hogy cukrázdámat Suboticáról való távozásom miatt a mai napon Steiner Imre urnak átadtam.

Midőn az eddig irántam tanusított bizalomért és pártfogásért hálás köszönetet mondok, kérem, hogy azzal utódomat is szíveskedjenek megtisztelni.

Subotica, 1923. február 6.

862

Teljes tisztelettel
Zimányi Albert

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy Zimányi Albert ur cukrázdáját a mai napon átvettem.

Tisztelettel kérem az üzlet eddigi vevőit, ismerőseimet és jóbarátaimat, hogy b. megrendeléseikkel minnél gyakrabban szíveskedjenek megtisztelni s én biztosítom azon igyekezetemről, hogy elsőrendű készítményeim által a legkényesebb ízlést is kielégíthetem.

Subotica, 1923. február 6.

863

Teljes tisztelettel
Steiner Imre

Tisztelettel értesitem a gabonakereskedőket és malomtulajdonosokat, hogy helyben (Ivana Antunovića ul. 4. I.) gabona és őrlemény kereskedést nyitottam és azt saját nevem alatt vezetem.

Veszek és eladok mindennemű gabonát és őrleményt saját számlára a mindenkori napi áron.

Magamat jóindulatukba ajánlva vagyok.

868

Teljes tisztelettel
Fürst Géza

Felhívás.

Zádory és Majoros cég alatt Staramorovicán fenálló divatáru üzletünk felszámol, miért is felhívjuk összes hitelezőinket, hogy követeléseiket 14 napon belül nálunk bejelentésük.

Staramorovica, 1923. február 4.

855

Zádori és Majoros.

PINCEMESTER, aki az országban való manipulációkban jártas és szorgalmas, azonnali belépésre kerestetik. Személyes jelentkezés.

LADISLAV HAMBURGERNÉL
VINKOVCI, KUBIČIĆ ULICA 26.

853

MIRKO STEINER i SINOVI
fanagykereskedők
NOVISAD, Željeznička ulica 19.

Ajánlanak: Erdélyi fichtát, faragott épületfát, zárleceket, léceket, gőzölt bükkfát, zsindelet

810

TÜZIFÁT

vagontételekben mérsékelt napiáron. Telefon 360

Cardiff-szén
8.800 kalóriával,
kapható nagyban és kicsinyben

Stanković Ljubomir
Pašičeva ul. 5. Telefon 275.

Kivánatra házhozszállítva
Mérsékelt árak

860

Nyersolaj-mototok,
6, 8, 10, 12, 24, 40 HP.

kovács és lakatosszerszámok és szerszámgépek, reimscheidi szerszámok, horgonyzott vaslemez, angol és forrasztó ón, csapágyfém minden ötvözetben, valamint egyéb vas- és műszaki áruk kaphatók.

VERMES EDE NOVISAD
gyári lerakatánál FUTOŠKI PUT 43.

851

**Hengerek csiszolását
és rovátkolását**

a legmodernebb géppel pontosan és olcsón végzi a

Bánáti Hengermalom Részvénytársaság
Veliki Kikinda. 9190

Romániai saját termelésű
tüzipát, faszenet, meszet

ajánl azonnali szállításra

IMPORT FAÉRTÉKESITŐ
VELIKA KIKINDA
KORNIS ZSIGMOND ÉS MÁRTON
aradi fatermelők bizományosa
Telefon: Vel. Kikinda 12.

871

Kubikos talicskakat
vasalva és vasalás nélkül készít
Első Sombori Kocsigyár
Napi teljesítmény 200 drb.

— — —
KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

9385

Bükk-, gyertyán-, cser-, tölgy
T Ü Z I F A
Bognárok részére körírók, kádárdonga és kész hordók.

Bármely kályhában égő darabos szén, kovácsszén, faszen, aprított fa 40 dinárért, vagontételekben és kicsinyben legolcsóbban

KRIKS i DRUG cégnél
Subotica, Save Tökölje (Halaški) 52. alatt kapható. — Telefon 425. 389

Vidéki nagy iparvállalat keres mielőbbi belépésre megbízható és erélyes

üzemsegédet

(alhivatalnok) a szerb-horvát és német nyelv tudása megkívántatik. Ajánlatok bizonyítvány-másolatokkal és a fizetési igények megjelölésével 816 szám alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.

816

ELADÓ
kittinő állapotban levő 25 HP Burell
GŐZEKEGARNITURA
mely áll: 2 mozdony, egy kilences és ötös ekéből és egyéb felszerelésből továbbá 3 darab 8 HP cséplőgarnitúra lokomobil, 54 colos cséplőszekrényből, 1 Hofher 8 éves, 1 Schuttelworth 12 éves, 1 Hofher 23 éves, 2 Hoffher elevátor, 1 Máv.

Megtéríthetők: 788

Kuschill Jánosnál, Sarča, Banat.

Asztalosok, építkezők
figyelmébe!

Nagy raktár I-a prima fichta asztalos árukból és I-a gőzölt bükk deszkából, továbbá épületfa, lécből minden méretben és cserépből a legméltyanosabb áron. 343

DOHÁNY OTTÓ fakeskedő Subotica
Trumbičeva ul. 20. — Telefon 160.

BALKÁN LLOYD

TIMISOARA — TEMESVÁR

Sürgöncim: „BALKÁNLOYD“,

vagontételekben franko Zsombolya szállit:

Petroleum, raff.
Benzin, könnyű és nehéz
Minden petroleumtermék
Motorine,
Gépolaj, stb.

Fehérliszt
Korpa
Árpa,
Zab
Tengeri

Kőszén
Faszén
Tüzipa
Fűrészáru
Só

Bab
Vöröshagyma
Mész
Budai föld
Gipszet, stb.

Rajon képviselést, vagy egyedárusítást ad. — A társaság egyik igazgatója 6—10-ike között Jugoszláviában tartózkodik, miért is érdeklődők irjanak Balkán Lloyd igazgatója Subotica „National“ szálloda címére.

876

Lifka

febr. 8-tól
febr. 11-ig
csütörtöktől
vasárnapig

Hétfőtől-szerdáig NINCS ELŐADÁS! A fáraó hitvесе

két rész egyszerre. Főszereplők: Harry Liedtke, Emil Sangino, Daguy Servais, Paul Wegener, Lidia Salomanova, Albert Bessermann.

LEVELEZÉS

Pestásné legigére leveli vá a kiadóban.

Megismerkedjék oly jó-
lély, az életben már csal-
ódott nővel, aki csalódott-
ságában megvizsgálta.
Leveleket „Szébb jövő”
legigére a kiadóba kérek.
882

FOGLALKOZÁS

Kisasszony keres megfele-
lő állást igazán mint
háziasszony vagy iparüzem-
ben. Beszél szerbül, szlo-
vácul és németül. Az ál-
lást azonnal elfoglalhatja.
Fizetés megállapodás szer-
int. Cím: Kér a kiadóba
»Kaszárba» legigére. 847

Gyógyszerész, okl. v. nem
okl. munkatársat keres
rejelőbbi belépésre. fizeté-
si igények megjelölésével
kéri a Korona-gyógyszer-
tár, Subotica, város-ház-
épület. 858

Közelítő, oszák jobb
munkát, azonnal beléphet.
Lásd kézzel fedőruha, Vel.
Kisváros. 707

Egy jobb házi-
segéd ve-
gyes munkára teljes ellá-
tással felvételt. Heizer
Károly, Popula, Bácska. 564

Gépezés alkatrészek és ma-
gasságok. Kereskedés és
szállítás. Gépek és
motok.
Kézzel vezetett, több évi
gyakorlattal és bizonyít-
ványokkal rendelkezik.
Munkára helyi belépésre
több gépezési állást keres
munkára vagy bármely
más ipari vállalatban, il-
letve gyárban. Cím: Ivá-
ny István gépezés, Panče-
vo, alatti székelyutca. 865

SEGÉD a szövetáru
szakmában,
aki utazásra is alkalmas, a
szerb, magyar, német nyelv-
vet bírja, jó kézirással, ke-
resek. Lehetőleg idősebb,
akiben főbb jelentkezzen.
FISZER GÉZA Novisad,
Dutski put. 832

Főnyelvelő
perfekt írókerő
állást változtatta.
Megkeresések
„PERFEKT 29”
legigére a kiadóhivatalba
kéretnek. 750

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címző
kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik.
Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din.
Kérdésközlésekhez válaszbelvétel melléklend.

Önálló butorasztalos-segé-
dek és frezében dolgozó
gépmunkás azonnali belé-
pésre kerestetik. Zsivói
Rogozsarszki, Vladetina ul.
13, Beograd. 813

Jobb leányt, ki a háztar-
tás minden ágában segéd-
kezik, két éves kislányom
mellé azonnal felveszek.
Cím a kiadóban. 782

VÉTEL-ELADÁS

Eladó Horgošon, piactér 4.
szám alatti ház szabad-
kézből. Két üzlettel, két
szoba, konyha és kamrá-
val. Érdeklődni lehet Szé-
chenyi-tér 248. szám alatt
Horgošon. 758

**Virág- és
tözelékmagvak**
szállítását megkezdtem
Balog Lina
virágkertészeti
SZUBOTICA
Párizsi- és zsidómag-
nyokban is kapható. Kérje
1923 évi katalógusát a kiadóhoz.

febr. 5-től
febr. 7-ig
hétfőtől-
szerdáig

Közö

TOSKANAI HERCEGNŐ

nagy dráma 6 fölvonásban.
Főszereplő: OLAF FÖNNIS.

ZÁLOGINTÉZET

ékszerekre kölcsönt ad.
Adás-vétel. I., Bogovičeva
ulica 12 szám.

Tizezer darab tölgyfa-
szőlőkaró jutányosan el-
adó. Subotica, Brummer
Antalnál. 884

Gyepszéná, cca 100 mtm.
elsőrendű minőségű, el-
adó. Bővebbet szakasz-
mérnökség, Kanak, Bánát.
Telefon 1. 661

Veszünk egy literes barna
üvegeket minden meny-
nyiségben darabonként 20
koronás árban. Mucsy és
Társai, Paja Kujundžičeva
34.

Magánjáró alkatrészek,
acél öntésű fogaskerekek,
viktartány, légtartány, lég-
kompresszor, szívó-nyomó
vizszivattyúk, kazánhoz
való járkerekek, fogas-ko-
szoruk, sörfejtő készülék,
légindító kompresszorral,
Molarup gőzhengerolajozó,
tábori kohók, csavaranyák
minden méretben gyári ár-
ban, autó-hat személyre
jutányos árban, jéggyári
hűtő-csővek, golyós-csap-
ágak doboz házzal
együtt, ekszender és orsó-
prés. Bővebbet Hambur-
ger gépműhely Subotica
villanytelep mellett. Tele-
fon: 566. 678

Eladó szibériai finom szőr-
mebunda, Karadžičeva 19.
Megtéríthető d. c. 8-10,
ig és délután 5-7-ig.
Az udvarban az orsznál.
843

Eladó egy szélmalombe-
rendezés, tető, vitorlák, 3
pár kő és a hozzá való
felszerelés. Megtekinthető
üzemben Staribečen, it-
lu Nagy Jánosnál. 821

KÜLÖNFÉLE

Egy jóforgalmu vendéglőt
elszámolásra, megfelelő
kaucióval keresek. Cím:
szegedi-uti trafik. 861

Szőlővesszők, Csabagyön-
gye, sima piros delavare,
szárazos simák, gyöke-
resek, tavaszi szállításra
kaphatók Jedlicska szőlő-
birtokosnál Sentán. 875

Elvesztett egy fiatal far-
kaskutya nőstény, meg-
térítője jutalomban része-
sül; jelentse be a kiadó-
hivatalnak. 887

Gyógyszerár bérletet ke-
resek. Ajánlatok Fleisch
Adolf fia címe, Apatin. 772

Vas- és fémöntvényeket
gyárt, nikkelez
és galvanizál: 933
KRAUSZ
VELIKI-BECKEREK,
a törvényszéki palota mellett.
TELEFON SZÁM 329.

**PEMETE
CUKORKA**
köhögés és rekedtség ellen
a legjobb
Készíti:
Decsy Gyula
gyógyszertára
a kiskápolna mellett.

Nyersolaj-motort

keresek megvételre, 20-25-30 lóerőig.

Villany-malom Malihedjes

857

GANZ-féle villanymotor

24 lóerős, 3 fázisu forgó áramra, 250
volt, 50 amper, fordulat 1200, kap-
csolóval és indítóval, igen jókarban van
jutányos áron eladó.
VILLANYMALOM, MALIHADJES

AKSENTIJEVIĆ és FIXMANN

hirlapterjesztő és hirdetővállalat

BEOGRAD, SKOPLJANSKA 18.

TELEFON 22-22.

POSTAFIÓK 176.

Folyószámla a Prágai hitelbank beogradi fiókjánál.

Közölnek:
hirdetéseket az S. H. S. állam minden
lapjában eredeti kiadóhivatali áron.

Vállalnak:
sajtótermékek terjesztését.

Fordítása
minden okmányok bármely európai
nyelvre.

Hitelesítenek:
az illetékes minisztériumokban okmányo-
kat különösen argentinai utlevélügyekben.

Láttamoznak:
utleveleket valamennyi követségnél.

Levelezés:
szerb, horvát, magyar, német, angol, olasz és francia nyelven.

Információ
minden beogradi kereskedelmi, hatósági,
minisztériumbeli ügyekről.

Adás-vétel
közvetítése (ingó- és ingatlan).

Állásszerzés,
hivatalnok és hivatalnoknok elhelyezése.

Tőke elhelyezés:
magas százalék, bankgarantia és
bekebelezés ellenében haszonrészese-
dési alapon.

Tőke kiadása:
előnyös feltételek mellett.

Keresünk intelligens, nőtlen
GABONA-RAKTÁRNOKOT,
ki egyszerűbb irodai munkákhoz is ért, ily minő-
ségben lehetőleg malomvállalatnál hosszabb ideig
már működött is, mielőbbi belépésre. Szerb és
német nyelv ismerete feltétlenül megkívánatik. —
Ajánlatok Demovinska Industrija Milna D. D.
Indija címre küldendők. 873

Veszek minden mennyiségben használt
Jugoszláv postabélyegeket
az 5, 10, 15 és 60 parásért és büntető portóért
fizetek
a piros és kék 1 D., a 4, 8, 20, 30 D.-ért 40%-ot
20, 75 para, 2 és 10 D.-ért 25%-ot
1 és 5 D.-ért 15%-ot
25 parásért 4% és 50 parásért 2%-ot
Deutsch Károly Stara-Kanjiza. 587

KÖZSÉGEK villanyvilágítását,
teljes hálózatok
kiépítését szakszerűen és legelőnyösebb fel-
tétel mellett vállal, terveket és költségve-
téseket kívánatra legteljesebben készít
FARAGÓ ISTVÁN SENTA
DEPERIA UL. 47. PÓSTAFIÓK 28.